

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції

**“ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ
МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ У СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ
ПРОСТІР”**

21-22 травня 2009 року

Тернопіль
ТДМУ
“Укрмедкнига”
2009

УДК 614.253.52(07.07)

Відповідальний за випуск: проф. Мисула І.Р.

Проблеми інтеграції української медичної освіти у світовий освітній простір/ Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції. – Тернопіль : ТДМУ, 2009. – 314 с.

Кредитно-модульна система навчання передбачає різноманітні варіанти учбової діяльності студентів, дозволяє виключити елементи суб'єктивізму при оцінюванні знань, уніфікує викладання. І для якісного викладання кількість студентів у групі повинно відповідати загальноєвропейським стандартам.

Відповідно до навчальної програми для самостійного опанування тем студентами відводиться до 30% навчальних годин. На самостійну роботу студентів винесені цілі розділи, які не включені в аудиторні заняття. З огляду на це особливо важливого значення набуває методологія самостійної позааудиторної роботи студентів. Для забезпечення адекватної підготовки і наступної оцінки якості роботи постає питання про створення нових навчально-методичних і контролюючих матеріалів, які включають нові інформаційні технології. Широке впровадження в процесі навчання сучасних інформаційних технологій, дистанційних форм навчання дозволяє найбільш продуктивно засвоювати знання, розкривати та розвивати розумові та творчі здібності студентів, сприяє аналітичному мисленню. Створення електронних версій підручників, практичних рекомендацій та інших навчально-методичних матеріалів сприяє індивідуалізації процесу оволодіння знаннями студентами.

Висновки. 1. Новітня методологія навчання (згідно Болонського процесу) забезпечує високу якість підготовки фахівця, об'єктивність та прозорість оцінки, стимулює змагання в навчальному процесі

2. Навчальний процес, згідно кредитно-модульної системи навчання, готує висококваліфікованого спеціаліста, який володіє сучасними методами клінічних досліджень, який вміє інтерпретувати отримані дані лабораторних аналізів, що дозволяє поставити попередній клінічний діагноз.

Література

1. Указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення системи вищої освіти України» від 17. 02. 04. № 199. -2004.
2. Спільна декларація міністрів освіти Європи (Болонья, 1999) // Болонський процес: Документи, - К., 2004. -25 с.
3. Феофанова І. В., Феофанов Л. К. Проблемы обеспечения качества знаний студентов в условиях кредитно-модульной системы обучения. // 36. доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-методичної - конференції «Кредитно-модульна система підготовки фахівців». Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2007. - С. 115-116.

УДК 378. 147: [577. 3+61]]. 001. 76

Сливко Е. І., Іванченко О. З., Мельнікова О. З.

РОЛЬ МОТИВАЦІЇ І ПРОБЛЕМНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ “МЕДИЧНОЇ І БІОЛОГІЧНОЇ ФІЗИКИ” ЗА УМОВ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Запорізький державний медичний університет

Представлений досвід викладання „Медичної і біологічної фізики” за умов впровадження кредитно-модульної системи, в яких зростає роль мотивації і проблемних технологій. Систематичне і професійно орієнтоване їх застосування сприяє досягненню кінцевих цілей дисципліни та інтегрованих з нею профільних дисциплін, а також стимулює самостійну роботу студентів.

Представлен опыт преподавания «Медицинской и биологической физики» в условиях внедрения кредитно-модульной системы, в которых возрастает роль мотивации и проблемных технологий. Систематическое и профессионально ориентированное их применение способствует достижению конечных целей дисциплины и интегрированных с нею профильных дисциплин, а также стимулирует самостоятельную работу студентов.

Presented experience of teaching of „Medical and biological physics” at terms introductions of the credit-module system, in which the role of motivation and problem technologies grows. Systematic and professionally oriented them application promotes to achievement of ultimate goals of science and integrated with it special disciplines and stimulates independent work of students.

Ключові слова: медична і біологічна фізика, мотивація, проблемні технології, кредитно-модульна система.

Ключевые слова: медицинская и биологическая физика, мотивация, проблемные технологии, кредитно-модульная система.

Key words: medical and biological physics, motivation, problem technologies, credit-module system.

Впровадження у медичну освіту кредитно-модульної системи зумовило необхідність визначити, застосування яких базових принципів і методик викладання може сприяти підвищенню його ефективності за нових умов. В учбовому процесі зростає роль самостійної роботи студентів, а на кожному окремому занятті - значення всебічного контролю їх знань і вмінь. За таких умов отримання передбачених освітньо-професійною програмою вмінь з курсу може бути досягнуто при більш чіткому дотриманні методики проведення занять і застосування сучасних педагогічних методів підвищення ефективності викладання. На нашу думку, важливу роль при цьому має мотивація вивчення дисципліни і застосування проблемних технологій.

Кінцевими цілями вивчення дисципліни „Медична і біологічна фізика” мають бути вміння студентів трактувати біофізичні закономірності процесів життєдіяльності людини, фізичні основи та біофізичні механізми дії зовнішніх факторів на системи організму людини, пояснювати фізичні основи діагностичних і фізіотерапевтичних методів та медичної апаратури. Формування вказаних знань і вмінь з „Медичної та біологічної фізики” на першому році навчання майбутніх лікарів слугує основою міждисциплінарної інтеграції курсу з профільними дисциплінами. Це має бути в основі створення високого рівня мотивації студентів, яка, в свою чергу, сприятиме їх пізнавальній активності, ефективному сприйняттю, запам'ятовуванню, осмисленню учбового матеріалу, яким вони мають вільно оперувати у практичній діяльності.

Тим самим цілям може слугувати використання проблемних технологій на заняттях, яке широко застосовується як критерій успішності засвоєння студентами теоретичного матеріалу. Необхідно зазначити, що вирішення проблемних питань і ситуацій на заняттях також є важливим з точки зору підвищення їх навчально-методичного рівня і творчої ролі кожного курсанта в навчальному процесі. Воно сприяє позитивній мотивації до студентів до навчання, у тому числі до самостійної

роботи. Роль викладача при цьому полягає у тому, щоб продемонструвати переваги проблемного навчання над звичайним, показати необхідність вільного оперування теоретичним матеріалом для реалізації такого підходу, навчити виявляти у різноманітті фактичного матеріалу з дисципліни протиріччя і знаходити шляхи їх вирішення.

Роль мотивації і проблемного викладання біофізики в досягненні кінцевих цілей „Медичної і біологічної фізики” та інтеграції її з профільними дисциплінами можна продемонструвати на прикладі заняття за темою „Мембранний потенціал (МП) спокою”. Його фізичною основою є фундаментальні уявлення про електричне поле, напруженість і потенціал такого поля, розуміння яких дозволить свідомо використовувати біофізичні і фізіологічні відповідні терміни. Це має слугувати відправною точкою мотивації, яку можна продовжити переконанням студентів в універсальності понять теми, в тому числі МІ механізми якого вивчаються в курсі біофізики на прикладі нервового волокна. Крім того, слід приділити увагу тому, що володіння закономірностями і механізмами формування МП спокою нервового волокна, дозволить їх використовувати для пояснення виникнення і прогнозування величини МП в інших типах клітин.

В процесі мотивації викладач повинен показати роль попередньої теми про транспорт речовин у біомембранах для вивчення поточного матеріалу. Це стимулюватиме творчу активність студентів, які застосовуючи знання про види транспорту іонів, можуть здобувати нові знання самостійно. Крім того, при вивченні теми „Електричне поле клітини. Мембранний потенціал спокою” викладач має добру нагоду вплинути на формування світопогляду майбутніх лікарів, які повинні оволодіти у процесі наступного навчання принципами доказової медицини. Зокрема зі студентами можна простежити шлях від експериментально вимірної величини МП спокою та інших явищ, що спостерігаються у дослідах, до опису їх механізмів за допомогою адекватних фізико-хімічних моделей, відображених зокрема у рівняннях Нернста і Гольдмана-Ходжкіна.

У відповідності з вишевикладеною мотивацією викладач формулює цілі заняття, визначає форми, методи і засоби навчання і контролю. При вивченні теми „Мембранний потенціал спокою” більша частина заняття може бути організована за допомогою проблемної технології. Наприклад, студентам пропонується до розгляду ілюстративний матеріал, спеціально підібраний з відомих підручників з біофізики і з фізіології. Студенти мають пояснити його зміст; а викладач в цій частині заняття допомагає відокремити принципово важливі сторони явищ, що вивчаються. В наступній частині заняття студенти вирішують типові задачі з теми, використовуючи рівняння Нернста і Гольдмана-Ходжкіна. Викладач пропонує звернути увагу на розрахункові величини, порівняти їх з експериментально вимірними і зробити відповідні висновки.

Вирішення вище викладених проблемних питань базується і може успішно реалізуватись на основі лекційного матеріалу і знань, отриманих в процесі самопідготовки. Наступним етапом навчання є використання таких завдань, які можуть бути вирішені тільки на основі нового рівня розуміння даної теми, здобутого протягом даного заняття, тобто нетипових завдань. Їх прикладом може слугувати прогнозування змін величини МП спокою нервового волокна при змінах його властивостей та умов життєдіяльності. Студентам можна запропонувати спрогнозувати величину МП спокою скелетного м'язового волокна, вказав необхідні для цього дані. Вирішення нетипових задач дозволить викладачу визначити рівень засвоєння студентами теми і надати їм багатий фактичний матеріал, що стосується життєдіяльності мембрани і клітини у цілому.

Враховуючи вище викладене, за умов впровадження кредитно-модульної системи при викладанні теоретичних дисциплін має зростати роль мотивації і проблемних технологій. Вони сприяють збільшенню ефективності навчального процесу, переш за все, сприяючи формуванню мислення студентів, стимулюючи їх самостійну роботу і творчі пошуки, а також за рахунок міждисциплінарної інтеграції і підвищення педагогічної майстерності викладача

Література

1. Впровадження засад болонської системи освіти: український і зарубіжний досвід /Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції. - Тернопіль: ТДМУ, 2007. - 364 с.
2. Мілерян В. Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах (методичний посібник) - Київ: «Хрещатик», 2004. - 80 с.

УДК 614. 253. 52

Слободян Н. Є., Даньчак О. В.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ З ФАРМАКОЛОГІЇ

Чортківський державний медичний коледж

Узагальнена методична робота щодо розробки алгоритму, форми проведення та принципів оцінювання підсумкового модульного контролю засвоєння знань та вмінь студентів по модулю 3 дисципліни „Фармакологія”.

Обобщенная методическая работа по разработке алгоритма, формы проведения, принципов оценки итогового контроля усвоения знаний и навыков по модулю 3 дисциплины „Фармакология”.

Generalized methodological work on development of algorithm, form of modul conducting and principles of students' knowledge and skills estimation on the final module control 3 in Pharmacology.

Ключові слова: кредитно-модульна система, підсумковий модульний контроль, оцінка знань.

Ключевые слова: кредитно-модульная система, итоговый модульный контроль, оценка знаний.

Key words: credit-module system, final control, knowledge estimation.

Вступ. В усі часи та історичні епохи освіта належала до тих важливих суспільних факторів, які мали величезне значення для розвитку позитивних економічних, соціальних та політичних змін. З іншого боку, входження України в світове співтовариство неможливе без структурних змін національної системи освіти. В Україні триває активне реформування освіти, кінцевою метою якого є суттєве підвищення якості підготовки майбутніх фахівців.

Попов О. Г., Десятський В. В., Кошельник О. Л., Ославська Т. М., Горovenko В. І. НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС НА КАФЕДРІ ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ ТА ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	115
Посахова К. А., Олецук О. М., Мосейчук І. П., Цицюра Р. І., Черняшова В. В., Шевчук О. О., Вольська А. С., Яремчук О. З. ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ЗА ПРОГРАМОЮ MOODLE ПРИ ВИКЛАДАННІ ФАРМАКОЛОГІЇ.....	117
Проніна О. М., Половик О. Ю., Скрипніков М. С., Данильченко С. І., Білич А. М. ПРИНЦИПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА У КРЕДИТНО-МОДУЛЬНІЙ СИСТЕМІ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ СКЛАДНИКІВ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РІВНЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ.....	118
Протченко П. З., Головатюк О. Д., Грузевський О. А., Кольцова І. Г. ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ.....	119
Ройко Н. В., Новосельцева Т. В., Черняк В. В., Ніколенко Л. Г., Проскурня С. А., Сидоренко І. І. ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ: ДОСЯГНЕННЯ ТА НЕДОЛІКИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ.....	120
Рудень В. В., Москвяк Є. Й., Кривко Ю. Я. ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ “КЕЙС-МЕТОД” (CASE STUDY) ЯК ІНТЕРАКТИВНА ФОРМА НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ НА КАФЕДРІ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ, ЕКОНОМІКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО.....	122
Сидоренко М. М., Троянський В. А. ВИВЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ: ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	125
Сирцов В. К., Федосєєва О. В., Євтушенко В. М. НОВИЙ ОСВІТНІЙ СТАНДАРТ МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ГІСТОЛОГІЇ ЗГІДНО З КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ.....	127
Сіліна Т. М., Куц О. Г., Лісничка А. М., Єреміна А. К., Сепітон В. Д. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ.....	128
Сливко Е. І., Іванченко О. З., Мельнікова О. З. РОЛЬ МОТИВАЦІЇ І ПРОБЛЕМНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ “МЕДИЧНОЇ І БІОЛОГІЧНОЇ ФІЗИКИ” ЗА УМОВ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	129
Слободян Н. Є., Даньчак О. В. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ З ФАРМАКОЛОГІЇ.....	130
Таралло В. Л., Кардаш В. Е., Ревенко Ж. А., Білик І. С., Понцак С. І., Навчук І. В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ НА 4 КУРСІ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ДОСВІД ІНТЕГРАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР.....	131
Ульянцєва О. А., Арнаутова Л. В. ДОСВІД СКЛАДАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ У РАМКАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	133
Філімонов В. І., Степанова Н. В., Бессараб Г. І., Мирна А. І. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ ЯК СКЛАДОВА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ.....	134
Філоненко М. М. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ НАВЧАННЯ.....	135
Флекей П. П., Киричок О. М., Ремінецький Б. Я., Ющак В. М., Говда Р. В. ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ З СВІТОВИМ ОСВІТНІМ ПРОСТОРОМ.....	137
Хара М. Р., Файфура В. В., Бондаренко Ю. І., Дзига С. В., Чарнош С. М., Сатурська Г. С., Усинський Р. С., Пелих В. Є., Дорохіна А. М. ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО БАНКУ ТЕСТІВ МНОЖИННОГО ВИБОРУ.....	138